

om dette Forhold, det kan jo sees fra flere Sider. Derimod mener jeg, at jeg er kommen her som Rigsdagsmand for at varetage Statsklassens Interesser, og at det ikke er min Opgave at bortgive dens Rettigheder; jeg vil derfor holde paa, at vi gjøre vor Ret gjældende saa langt, den strækker sig, og i den Henseende er jeg fuldstændigt enig i, hvad der er fremkommet fra Regjeringens Side. Jeg skal tilføje, at det undrer mig høiligen, at de Grundeiere om Kjøbenhavn, som der her er Tale om, haade den forrige Gang, da Sagen var nær ved at blive ordnet, og nu igjen gjøre en saadan Modstand imod den; det forekommer mig, at de handle mod deres egen Interesse, og at de burde see at faae en billig Ordning itide, istedetfor at forhale Sagens Ordning i et Haab, som jeg troer vil glippe for dem. Jeg stiller mig altsaa her paa det Standpunkt, at jeg vil søge at skaffe Statsklassen de Fordele, som jeg troer tilkomme den.

Derneft skal jeg tale et Par Ord om Communens Stilling til Sagen. Jeg skal naturligtviis ikke udtale mig om, hvilke Følger det vil have, at man gjør Communen et saadant Forslag som det her paataente; jeg kan finde det ganske rimeligt, at man gjør et saadant Forslag, men jeg finder det ikke rigtigt at stille hele Sagen paa det Punkt, at Communen skulde gaae ind derpaa. Det vil jo sees af Enhver, at de samme Vanfælgeligheder, man har opstillet for Staten ved at benytte disse Grundstykker, i Grunden ogsaa ere tilstede for Communen; maaskee ligger det den lidt nærmere at tumle med dem, men i Virkeligheden ere Vanfælgelighederne de samme. Det er imidlertid ikke dette, jeg her vilde gaae nærmere ind paa, jeg vilde blot fremhæve et Par Betragtninger, som allerede ere komne frem, men som det dog maaskee er rigtigt, at jeg gjentager. Den første er den, at man vel kan begribe, at Communen ikke vil indlade sig paa at kjøbe Processer; en tvivlsom Gjenstand vil den ikke kjøbe; altsaa dette Spørgsmaal maa ligge ganske udenfor, hvad Communen vil faae med at gjøre. Dernæst er der en anden Ting, som ganske vist ogsaa maa komme i Betragtning, nemlig at Communen maa vide, hvem den har at concurrere med, og dette kan den ikke vide,

fjorend Retsforholdet til de private Grundeiere er klarat. Den maa vide, om disse faae Byggesfriheden forærende og altsaa faae deres Grunde til en saa lav Priis, at de kunne sælge dem igjen til en lav Priis og dog ville have Fordeel deraf, eller, om de skulde give et Vederlag derfor, altsaa være nødt til at sætte Prisen høiere; i det ene Tilfælde vil Communen kunne give Mere, i det andet Tilfælde vil den kun kunne give Mindre. Dette Spørgsmaal maa for Communens Bedkommende være bragt paa det Rene, thi, saalænge det staaer hen, kan den efter min Overbeviisning ikke gjøre noget som helst Tilbud. Hvorledes skulde vi da faae Ende paa dette Spørgsmaal? Ja, her siger den høitærede Krigsminister: Vi sætte i Loven, saaledes skal det være, og saa bliver det saaledes. Dertil maa jeg imidlertid sige, at jeg ikke ganske deler den Betænkelse, som nylig er fremkommen fra det ærede Medlem for Thisted (Schjorring), thi jeg troer virkelig, at Grundeierens Ret til at søge til Domstolene er dem forbeholdt, enten man sætter det i Loven eller ikke; i alt Fald forekommer det mig, at der er en Maaade, hvorpaa Spørgsmaalet kunde komme frem, selv om man giver Loven den Affattelse, som den nu har. Hvis man sælger Fæstningsværkerne til Kjøbenhavns Commune, og denne da begynder at demolere store Stykker af dem, vil Ingen kunne nægte, at de factist ere nedlagte, idet de ere gaaede over i en Andens Eie og tilbeels have ophørt at have den Skikkelse, som Fæstningsværker skulde have. En Eier begynder nu at bygge, uden at spørge Noget derom, og kommer man saa og vil søge ham herfor, saa svarer han: Fæstningsværkerne ere nedlagte. Det vil ikke kunne nægtes, hvad der saa staaer i Loven, at Fæstningsværkerne ere nedlagte paa dette Stykke, og saa have vi Processen gaaende. Vi kunne saaledes ikke undgaae Retsspørgsmaalet i denne Sag, og jeg vil sige, at man heller ikke bør undgaae det, men tværtimod bringe det til en Løsning. Hvad jeg vilde foreslaae i saa Henseende, er, at der af Regjeringen anordnes en Commission — jeg vil temmelig bestemt nævne det Forslag, jeg vilde gjøre i saa Henseende — bestaaende af 5 Medlemmer, valgte blandt Statens ordinaire Dommere, en Commission, som skulde